

Kerken denken over diensten op anderhalvemeter: 'Maatwerk is vereist'

Kerken geven gehoor aan de oproep van de minister-president om mee te denken over de anderhalvemetersamenleving.

Ilona de Lange 17 april 2020 aangepast 06:53



De Tilburgse dominee Otto Grevink tijdens de online coronaviering in de Opstandingskerk.

(beeld anp / Rob Engelaar)

Zo heeft de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) een werkgroep 'Kerk na corona' opgericht. 'Daarin zitten specialisten op het gebied van jeugdwerk, pastoraat, gemeenteopbouw en missionair werk', zegt Marloes Nouwens van de PKN. 'Zij denken na over praktische adviezen voor kerken. We willen daarnaast ook inhoudelijke handvatten bieden voor kerkenraden om na te denken over kerk-zijn in deze tijd.' De werkgroep gaat vanaf nu elke week online vergaderen en ideeën optuigen.

Ook de Hersteld Hervormde Kerk is aan het 'brainstormen met een team' over kerkdiensten binnen de anderhalvemetersamenleving, zegt scriba van de synode Len Ruijgrok.

Woensdag kondigde premier Rutte aan dat het kabinet stap voor stap naar een versoepeling van de getroffen coronamaatregelen wil. De verschillende sectoren werden uitgenodigd mee te denken, hoe zij zouden kunnen functioneren met behoud van anderhalve meter afstand tussen mensen.

Daartoe zet het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) zijn lidkerken nu actief aan. 'We hebben de kerken gevraagd ons te laten weten hoe zij activiteiten willen hervatten bij versoepeling van de maatregelen', zegt secretaris Daniëlle Woestenberg. 'Zo kunnen we laten zien dat de kerken erover nadenken.'

Volgende week donderdag wil Woestenberg de binnengekomen overwegingen en besluiten op tafel leggen tijdens een overleg met minister Grapperhaus.

De opvattingen lopen uiteen, weet Woestenberg al. 'Voor elk kerkgenootschap staat de volksgezondheid voorop, maar onze 31 lidkerken zijn heel verschillend.' Dat zag ze al bij het aanscherpen van de maatregelen. 'Sommige kerken wilden tot elke prijs de eredienst met enkele kerkbezoekers voortzetten, terwijl de synagogen in Nederland de deuren in maart al hadden gesloten, nog voordat de minister dit wilde.'

De kerken willen ook overleg over meer ruimte voor pastorale hulp. 'Wanneer kerkelijk werkers niet in dienst zijn van een zorginstelling, hebben ze geen recht op de veiligheidsmaatregelen zoals mondkapjes of coronatesten', zegt Woestenberg. 'Grapperhaus heeft gezegd dat kerken hun steun aan eenzame ouderen en stervenden moeten verlenen. De kerken willen dat graag, maar dan moet de overheid de kerken ook erkenning en dus middelen geven.' <

‘Er zal maatwerk nodig zijn om aan de anderhalvemetersamenleving te voldoen’, zei premier Mark Rutte woensdag. ‘Dat geldt bij uitstek voor kerken’, zegt Nico van Splunter, pastor bij pioniersplek Geloven in Spangen. Donderdag had hij zijn wekelijkse digitale ontmoeting met andere predikanten in Rotterdam. De anderhalvemetersamenleving binnen de kerk werd uitvoerig besproken. ‘Sommige gemeenten denken erover na om, net zoals scholen wellicht gaan doen, de gemeente te gaan verdelen over drie groepen en diensten. Op achternaam bijvoorbeeld’, zegt Van Splunter. ‘Bij ons in de gemeente bevallen de onlinediensten heel goed. Voor Geloven in Spangen is het dus een reële optie om een kleine groep uit te nodigen voor de dienst en de rest online te laten meekijken. Na de kerkdienst hebben we nu al weken een Zoom-meeting met de gemeenteleden. Stel dat we lange tijd een kleine groep mogen ontvangen voor de kerkdienst, dan wil ik dat er nog steeds graag in houden. Ik hoorde van een andere predikant dat dit bij haar allemaal niet nodig is: haar kerkgebouw is zo groot en de gemeente zo klein. Wij denken ook na over het binnenkomen en verlaten van de kerk op anderhalve meter afstand van elkaar.’ De kwetsbare groep, voornamelijk oudere gemeenteleden, niet uitnodigen voor de dienst? Dat ziet Van Splunter voor zijn gemeenschap niet zitten. ‘We hebben slechts een handvol ouderen en die wil ik absoluut niet uitsluiten van de dienst. Maar ook dat verschilt per gemeente natuurlijk.’

In deze unieke tijd zijn er ook mooie ontwikkelingen in de gemeente van Van Splunter. ‘We hebben momenteel een pop-up-kapel in ons wijkcafé (zie foto, red.). Daar kunnen een paar uur per week maximaal twee personen naar binnen om te bidden. Mensen worden echt emotioneel als ze daar met een bekende bidden en een kaarsje aansteken.’